

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného: **P.**, právne zastúpeného: advokátskou kanceláriou F., proti povinnému: **P.**, o **vymoženie pohľadávky 1 023,70 eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 1Er/727/2004, o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 10. mája 2012 č. k. 15CoE/79/2012-54, takto

r o z h o d o l :

Návrh oprávneného na prerušenie dovolacieho konania **z a m i e t a**.

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 10. mája 2012 č. k. 15CoE/79/2012-54 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Oprávnený podal súdnemu exekútorovi dňa 12. 03. 2004 návrh na vykonanie exekúcie proti povinnému na vymoženie pohľadávky 1 023,70 eur (30 840 Sk) s príslušenstvom, a to na základe exekučného titulu – notárskej zápisnice uloženej v Zbierke listín pod číslom N5278/2003, NZ115502/2003, ktorú vyhotovil notár J. dňa 06. 12. 2003. Súdny exekútor požiadal Okresný súd Rimavská Sobota o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie.

Vykonaním exekúcie poveril súdneho exekútora Okresný súd Rimavská Sobota poverením č. 5609 *020859 zo dňa 31. 03. 2004.

Okresný súd Rimavská Sobota uznesením z 08. 12. 2011 č. k. 1Er/727/2004-25 exekúciu vyhlásil za neprípustnú a následne zastavil s tým, že o trovách exekúcie rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia o zastavení exekúcie. Svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na § 57 ods. 1 písm. g/ zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov, § 22 ods. 1, 2 a § 31 ods. 1, § 39 a § 574 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník. Súd prvého stupňa dospel k záveru, že notárska zápisnica nie je spôsobilým exekučným titulom, z ktorého dôvodu exekúciu podľa § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku zastavil.

Na odvolanie oprávneného Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, napadnutým uznesením z 10. 05. 2012 č. k. 15CoE/79/2012-54 uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. Na zdôraznenie správnosti uznesenia súdu prvého stupňa odvolací súd uviedol, že povinný pri spísaní notárskej zápisnice, ktorá má byť exekučným titulom prítomný nebol. Odvolací súd súhlasil s právnym názorom, že je možné dať sa pri tomto úkone (spísaní notárskej zápisnice ako exekučného titulu) zastúpiť splnomocneným zástupcom na základe § 31 Občianskeho zákonníka a platné plnomocenstvo by vyvolalo účinky zamýšľané ust. § 41 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku. Za správny považoval odvolací súd názor okresného súdu v otázke, že plnomocenstvo udelené povinným M. v Zmluve o úvere č. 6260050 dňa 31. 07. 2003 neoprávňovalo M., resp. jeho substitúta na spísanie notárskej zápisnice v znení ako bola spísaná. Okresný súd preto správne vyhodnotil, že takéto osobitné splnomocnenie na spísanie notárskej zápisnice ako exekučného titulu nie je platné, pretože z neho nie je možné zistiť konkrétny rozsah oprávnení, ktoré z neho zástupcovi vyplývajú (v akom rozsahu má konať v mene zastúpenej osoby) a následne posúdiť, či konal splnomocnenec v mene splnomocniteľa v medziach oprávnenia zastupovať, či tým vznikli práva a povinnosti priamo splnomocniteľovi alebo či splnomocnenec prekročil svoje oprávnenie vyplývajúce z plnomocenstva a či na základe takéhoto úkonu mohli vzniknúť práva a povinnosti zastúpenému (§§ 32 a 33 Občianskeho zákonníka). Zákonom zamýšľané právne účinky môže vyvolať len platne udelená plná moc. Ak plná moc nie je platná podľa odvolacieho súdu nespĺňa notárska zápisnica formálne a materiálne podmienky vykonateľného exekučného titulu, pretože bola spísaná neoprávnenou osobou a potom neobsahuje záväzok povinnej osoby a jej vyhlásenie o súhlase s vykonateľnosťou tejto notárskej zápisnice. Odvolací súd konštatoval, že zistený nedostatok týkajúci sa plnej moci (že zmluva uzavretá medzi

povinným a M. podľa § 31 je absolútne neplatná) je postačujúci pre jednoznačný záver súdu, že predmetná notárska zápisnica nemôže byť a nie je spôsobilým exekučným titulom.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal oprávnený dovolanie (ďalej len „dovolanie“), ktoré odôvodnil tým, že:

- súd rozhodol nad rámec zverenej právomoci (ust. § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s ust. § 237 písm. a/ O. s. p.),
- v tej istej veci sa už právoplatne rozhodlo (ust. § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s ust. § 237 písm. d/ O. s. p.),
- sa nepodal návrh na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný (ust. § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s ust. § 237 písm. e/ O. s. p.),
- súd svojím postupom odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom (ust. § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s ust. § 237 písm. f/ O. s. p.),
- konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, najmä súd nedostatočne zistil skutkový stav, pretože nevykonal náležité dokazovanie (ust. § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.),
- rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (ust. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

Oprávnený v dovolaní poukázal na argumentáciu použiteľnú vo vzťahu k dovolacím dôvodom, ktorú uviedol v odvolaní. Mimo dovolacej lehoty (16. 10. 2012) oprávnený následne doplnil dovolanie podaním, v ktorom poukázal na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 14. 03. 2012 sp. zn. I. ÚS 120/2012 v súvislosti s argumentáciou oprávneného týkajúcej sa porušenia povinnosti súdu prvého stupňa skúmať notársku zápisnicu z pohľadu hmotného práva. Poukázal aj na zákon č. 384/2008 Z. z., ktorým bol novelizovaný Exekučný poriadok, ktorý bol doplnený o nové ustanovenie § 41 ods. 3, v zmysle ktorého sa na notárske zápisnice vyhotovené pred 15. 10. 2008 tento zákon, resp. novelizované ustanovenie nevzťahuje. To znamená, že zákon umožňoval a aproboval notársku zápisnicu, ktorá vznikla z právneho úkonu, predmetom ktorého bolo poskytnutie peňažných prostriedkov a umožňoval jej exekúciu.

Ďalej oprávnený uviedol, že ustanovenie zmluvy o úvere, ktorým dlžník splnomocnil tretiu osobu na spísanie notárskej zápisnice, aby v jeho mene uznal dlh do výšky vzniknutej pohľadávky a príslušenstva nemôže byť neprijateľnou podmienkou. Povinný na seba neprevzal žiadne nové povinnosti či záväzky, oprávnenému nevznikli žiadne nové práva či výhody. Udelením plnomocenstva povinný dobrovoľne preniesol na tretiu osobu oprávnenie uznať dlh vo forme notárskej zápisnice ako exekučného titulu. Touto treťou osobou nie je oprávnený, a preto toto plnomocenstvo nemohlo spôsobiť pre oprávneného nepomernú výhodu. Navyše povinný mohol plnomocenstvo v zmysle § 33b ods. 1 písm. b/ Občianskeho zákonníka kedykoľvek odvolať. Podľa dovolateľa exekučný súd by mal vo svojom rozhodnutí uviesť na základe čoho zistil značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán a pod akú neprijateľnú podmienku ju subsumuje podľa § 53 ods. 4 písm. a/ až písm. r/ Občianskeho zákonníka.

Ďalej mal dovolateľ za to, že odvolací súd vec nesprávne právne posúdil s ohľadom na jeho právnu kvalifikáciu neprijateľnej zmluvnej podmienky, ustanovení právnych predpisov EÚ a rozhodnutí Súdneho dvora EÚ. Predovšetkým sa nevysporiadal s výkladovými pravidlami uvedenými v smernici Rady 93/13/EHS a nezdôvodnil prečo považuje za neprijateľnú podmienku splnomocnenie ako jednostranný právny úkon, ktorým dlžník dobrovoľne splnomocnil fyzickú osobu na spísanie notárskej zápisnice ako exekučného titulu. Podľa dovolateľa exekučný súd vo svojom rozhodnutí neuviedol na základe čoho zistil značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán.

Taktiež navrhol, aby súd konanie prerušil podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a Súdnemu dvoru Európskej únie na základe čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie predložil prejudiciálne otázky, ktoré v dovolaní bližšie špecifikoval. Tento návrh dovolateľ odôvodnil tým, že Súdnemu dvoru ES by mala byť daná príležitosť posúdiť exekučné konanie týkajúce sa záväzkových vzťahov v rámci spotrebiteľských zmlúv komplexne tak, aby účastníci konania boli zbavení právnej neistoty vyplývajúcej z doterajšieho výkladu únieového práva a následnej aplikácie vnútroštátnymi súdmi Slovenskej republiky. Napokon navrhol, aby dovolací súd podľa § 243 O. s. p. rozhodol o odložení vykonateľnosti napadnutého uznesenia Krajského súdu.

Povinný ani súdny exekútor sa k dovolaniu oprávneného nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania v zmysle § 240 ods. 1 O. s. p. skúmal najskôr, či je dôvodný návrh oprávneného na prerušenie dovolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a dospel k záveru, že takýto návrh nie je dôvodný.

Oprávnený v podanom dovolaní navrhol, aby dovolací súd konanie prerušil podľa § 109 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243c O. s. p. a Súdnemu dvoru Európskej únie na základe článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie predložil prejudiciálne otázky, ktoré sú uvedené v dovolaní podanom oprávneným.

V tejto súvislosti dovolací súd uvádza, že konanie pred Súdnym dvorom o predbežnej otázke má povahu osobitného, nesporového a medzitýmneho konania, v ktorom Súdny dvor má právomoc vydať rozhodnutie o výklade zakladajúcich zmlúv Európskej únie, o platnosti a výklade aktov inštitúcií, orgánov, úradov alebo agentúr Európskej únie, výklade štatútov orgánov zriadených aktom Rady Európskeho spoločenstva. Toto konanie je inštitútom pôsobiacim v záujme integrácie a zachovania jednoty európskeho práva, pretože Súdny dvor v ňom vydáva rozhodnutia o určitých čiastkových otázkach výkladu a platnosti komunitárneho práva, ktoré je potrebné pre rozhodnutie vnútroštátneho súdu vo veci samej.

Ust. § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ukladá povinnosť súdu prerušiť konanie len vtedy, ak dospel k záveru (rozhodol), že požiada Súdny dvor EÚ o rozhodnutie o predbežnej otázke, pretože je potrebné podať výklad komunitárneho práva, ktorý je rozhodujúci pre riešenie v danej veci. Vnútroštátny súd nie je povinný vyhovieť každému návrhu účastníka konania na prerušenie konania a postúpenie návrhu Súdnemu dvoru EÚ na vydanie rozhodnutia o predbežnej otázke. Túto povinnosť nemá ani vtedy, keď prípadne v určitej veci aplikuje ustanovenia zákona platného v Slovenskej republike, do ktorého bol prenesený obsah právnych noriem Európskej únie. Zmyslom riešenia predbežnej otázky je zabezpečiť jednotný výklad komunitárneho práva, teda nie rozhodnúť určitý spor, ktorý nemá žiadnu komunitárnu relevanciu a je vo výlučnej kompetencii súdu členskej krajiny. Ak súd pri priebežnom posudzovaní veci nedospeje k záveru o potrebe výkladu komunitárneho práva, prejednanie a rozhodnutie veci sudcom vnútroštátneho súdu nezakladá v takom prípade ani procesné vady konania v zmysle § 237 písm. f/, resp. písm. g/ O. s. p.

Vyriešenie právnych otázok nastolených dovolateľom v tomto konaní patrí do výlučnej právomoci vnútroštátneho súdu bez potreby prejudiciálneho rozhodnutia Súdneho dvora. Nie sú interpretované právne normy komunitárneho práva, ktorých výkladu sa dovolateľ domáhal. Podľa názoru dovolacieho súdu nie je otázka výkladu komunitárneho práva pre riešenie daného prípadu rozhodujúca, preto návrh na prerušenie konania zamietol.

V ďalšom dovolací súd bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) skúmal, či oprávneným podané dovolanie smeruje preto rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Podľa § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Podľa § 239 ods. 1 O. s. p. dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a) odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b) odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

Podľa § 239 ods. 2 písm. a/ O. s. p. dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b) ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c) ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý je prípustný len proti zákonom výslovne určeným právoplatným rozhodnutiam odvolacieho súdu.

V predmetnej veci odvolací súd napadnutým uznesením potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa. Odvolací súd vo svojom potvrdzujúcom uznesení nevyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, nejde ani o uznesenie uvedené v § 239 ods. 2 písm. b/ a c/. Rovnako na danú vec nemožno aplikovať ani prípady upravené v § 239 ods. 1 O. s. p. Vzhľadom na uvedené procesná prípustnosť dovolania v zmysle § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. nie je proti napadnutému uzneseniu daná.

V zmysle § 242 ods. 1 O. s. p. /druhá veta/ je dovolací súd povinný prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O. s. p. Iba v prípade, že by rozhodnutie odvolacieho súdu alebo predchádzajúce konanie vykazovalo procesnú vadu uvedenú v ust. § 237 O. s. p. by bolo dovolanie prípustné. Dovolací súd sa neobmedzil iba na skúmanie podmienok prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O. s. p., ale sa zaoberal aj otázkou, či podané dovolanie nie je prípustné aj podľa § 237 písm. a/ až g/ O. s. p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou z uvedených procesných väd (ide o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, odňatia možnosti účastníka konať pred súdom a rozhodovanie vylúčeným sudcom alebo súdom nesprávne obsadeným, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát).

Oprávnený procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/, c/ a g/ O. s. p. netvrdil a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Procesná prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Dovolateľ vo svojom dovolaní namietal, že v konaní došlo k vadám uvedeným v ust. § 237 písm. a/, d/, e/, f/ O. s. p., ktorými odôvodňoval prípustnosť dovolania.

S prihliadnutím na obsah dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky najskôr osobitne zameril, či oprávnenému bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle dovolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p. tak ako to tvrdí vo svojom dovolaní.

Vadou konania, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. je taký závadný procesný postup, ktorým sa účastníkovi konania znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Ustanovenie § 237 písm. f/ O. s. p. odňatie možnosti konať pred súdom výslovne dáva do súvislosti s faktickou činnosťou súdu a nie s jeho právnym hodnotením zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Napríklad môže ísť o právo podať, predniesť (doplniť) svoje návrhy, právo označiť navrhované dôkazné prostriedky, právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k vykonaným dôkazom, právo zhrnúť na záver pojednávania svoje návrhy a vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. ide tak aj vtedy, ak súd nerozhodol o procesnom návrhu účastníka konania.

Z obsahu spisu dovolací súd zistil, že oprávnený vo svojom odvolaní (č. 1. 32) podanom proti uzneseniu súdu prvého stupňa navrhol, aby súd postupom podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O. s. p. konanie prerušil a podal Ústavnému súdu Slovenskej republiky návrh na konanie o súlade ustanovenia § 44 ods. 2 /prvá a druhá veta/ Exekučného poriadku s čl. 1 ods. 1 /prvá veta/ Ústavy Slovenskej republiky pre rozpor s princípom právnej istoty a princípom ochrany dôvery všetkých subjektov práva v právny poriadok. V tejto súvislosti oprávnený uviedol, že pre exekučný súd by malo byť otázne aj to, či je v súlade s princípom právnej istoty a princípom ochrany dôvery všetkých subjektov práva v právny poriadok možné opakované uskutočnenie revízneho postupu podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, a to bez akejkolvek časovej limitácie.

Z obsahu spisu dovolací súd tiež zistil, že odvolací súd o tomto procesnom návrhu oprávneného na prerušenie konania nerozhodol a v odôvodnení svojho rozhodnutia neuviedol žiadne dôvody, pre ktoré sa s uvedeným návrhom na prerušenie konania nezaoberal. Uvedeným postupom tak odvolací súd odňal oprávnenému možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p.

Zistená vada konania súčasne zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. Táto procesná vada je zároveň tiež dôvodom, pre ktorý dovolací súd musí napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie postihnuté takouto procesnou vadou nie je možné považovať za správne.

So zreteľom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie odvolacieho súdu zrušil podľa § 243b ods. 2 O. s. p. a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní odvolací súd posúdi návrh oprávneného na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O. s. p. a rozhodne o ňom.

Vzhľadom na dôvody, ktoré viedli k potrebe zrušiť rozhodnutie odvolacieho súdu Najvyšší súd Slovenskej republiky sa ďalšími námietkami oprávneného uvedenými v dovolaní nezaoberal.

V novom rozhodnutí odvolací súd rozhodne aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania v zmysle § 243d ods. 1 O. s. p.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, 30. júna 2014

JUDr. Beáta Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Ingrid Habánová